Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Domeka Agirregomezkorta Arrizabalaga Sordo

Mutriku, Gipuzkoa (1934)

Aurkibidea

Biografia

Mutrikuko "Katu kalen" jaioa. Ume-umetatik itsasoko lanetan aritutakoa, aitarekin hasi zen itsasoan. Grabazioa egiteko unean ere oraindik arrantzalea. Egindako elkarrizketan landutako gaiak: txikitako gogorapenak, egindako lanak, Mutrikuko antzinako bizimodua eta itsasoko lanetan erabilitako tresnak. Elkarrizketa emaztearekin batera egin zitzaion (Nati Arreitunandia, Mutriku 1939).

Zintak

MUT-021

- **Proiektua**: Mutrikuko kantak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Arrizabalaga, Nerea - Garagarza, Garbiñe
- **Data**: 2008-11-07
- **Iraupena**: 62 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

MUT-022

- **Proiektua**: Mutrikuko kantak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Arrizabalaga, Nerea - Garagarza, Garbiñe
- **Data**: 2008-11-07
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. Bi solairu eta gainalde irekiko autobusa

- **Erref**: MUT-021/019
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:37:44. **Bukatu**: 00:38:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:
Bi solairu eta gainalde irekiko autobusa ibiltzen zen Ondarroa eta Debara joateko. Debako jaietara eta joaten zirenean eguraldi ona egiten bazuen, denek goian nahi izaten omen zuten.

2. Mendira, egurretara

- **Erref**: MUT-021/021
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:40:25. **Bukatu**: 00:42:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Gaztetan goizean goiz mendira joaten ziren egurretara. Mendian egurra ebakitzen ari zirela egurrak aurpegian jo, eta marka geratu zitzaion aurpegian. Egurra aizkararekin moztu, egurra zakuetan sartu eta zakuak bizkarrean hartuta jaisten ziren etxera.

3. Umetatik itsasoan

- **Erref**: MUT-021/023
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:42:39. **Bukatu**: 00:43:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:
Beraien motor txikia zuten, eta aitarekin ibiltzen zen antxoatan, atunetan, txibietan... Bederatzi urterekin hasi omen zen aitarekin itsasora joaten. Domekak 11 urte eta erdi zituen aita itsasoan galdu zenean.

4. Eskola

- **Erref**: MUT-021/024
- **Iraupena**: 0:00:23. **Hasi**: 00:43:14. **Bukatu**: 00:43:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Neguan, eskolara joaten zen. Kofradian eta Antoni maistrarekin ibili zen eskolan. Aita hil eta gero gutxi joaten zen eskolara.

5. 'Sagrada familia' potina

- **Erref**: MUT-021/025
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 00:43:37. **Bukatu**: 00:45:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak

Laburpena:
Aita itsasoan galdu eta hilabete batzuetara, 'Sagrada familia' potinean hasi zen. Domeka mutil gaztea zen, eta arraunean lo hartzen omen zuen. Udaberrian, begihandia hastean, 04:00etarako ateratzen ziren itsasora. Bi edo hiru lagun ibiltzen ziren arraunean.

6. Aita itsasoan galdu I

- **Erref**: MUT-021/026
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 00:45:58. **Bukatu**: 00:48:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoko arriskuak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Aita itsasoan galdu zen eguna nola oroitzen duen kontatzen du. Egun horretan zer egin zuen, norekin egon zen...

7. Aita itsasoan galdu II

- **Erref**: MUT-021/027
- **Iraupena**: 0:03:14. **Hasi**: 00:48:34. **Bukatu**: 00:51:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoko arriskuak

Laburpena:
Barku denak etxeratu ziren, baina Kulixka ontzia ez. Hurrengo goizean, emisoratik abisu bat jaso zuten, barkuak itsasora atera ziren... Gorpu bat bilatu omen zuten. Lehengo enbarkazioen ezaugarriak aipatzen ditu. Zazpi gizon galdu ziren itsasoan; izenak eta adina aipatzen ditu.

8. Bezpera, Inuzente Eguna

- **Erref**: MUT-021/031
- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:53:30. **Bukatu**: 00:54:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aita itsasoan galdu aurreko eguna, Inuzente Eguna zen. Egun horretan, 500 kilo bisigu harrapatu omen zituzten, eta etxean gustura zirela kontatzen du. Hurrengo egunean gertatu zen ezbeharra. Domekak 11 urte eta erdi zituen.

9. Bizi guztia itsasoan

- **Erref**: MUT-021/033
- **Iraupena**: 0:00:37. **Hasi**: 00:55:15. **Bukatu**: 00:55:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:
Bizi guztia itsasoan eman du Domekak, baxurako arrantzan. Atunetan, antxoatan, berdelan... ibili izan da. Urte bat edo bi egin zituen 'Elenita' ontzian; 14 urte 'Ninfa'n; eta kooperatiba sorreratik 'Udaberri' ontzian 20 urte baino gehiago.

10. 17 itsasontzi Mutrikun

- **Erref**: MUT-021/035
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:56:05. **Bukatu**: 00:56:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:
17 itsasontzi ere ezagutu izan dituzte Mutrikun. 'Salve', 'Pilartxo', 'Nazareno'... ontziak aipatzen dituzte.

11. Dakarrera, atunetara

- **Erref**: MUT-021/037
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:58:16. **Bukatu**: 00:59:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:
1957an, Dakarrera (Senegal) atunetara joan ziren. Sei hilabete egin zituzten han. Kanaberarekin arrantzatzen zuten. 'Udaberri' itsasontzia nolakoa zen azaltzen du.

12. Mutrikutik hiru ontzi Dakarrera

- **Erref**: MUT-021/038
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:59:21. **Bukatu**: 01:01:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:
Mutrikutik hiru itsasontzi joan ziren Dakarrera (Senegal): 'Ninfa I', 'Xabier' eta 'Elenita' ontziak. Finisterretik (Galizia) zuzenean joan ziren Kanarietara. Bost egun behar izan zituzten Kanarietara iristeko; Kanarietatik Dakarrera (Senegal), berriz, hiru egunean iritsi ziren. Mutrikuko ontziek arraina harrapatzen zuten, eta Kanarietako arrastero batetara pasatzen zuten arraina; gero, hark portura eramaten zuen.

13. Txibietan ibili ondoren Itziarrera

- **Erref**: MUT-022/002
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:01:15. **Bukatu**: 00:03:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Txibiak eta txipiroiak

Laburpena:
Aita abenduan itsasoan galdu, eta hurrengo otsailean potinean hasi zen Domeka. Hiru urte inguru egin zituen potinean. Goizeko 04:00etan Mutrikutik atera arraunean eta zer ibilbide egiten zuten aipatzen du. Txibietan ibili eta

egunak argitzen zuenean, etxera bueltatzen ziren. Gero, etxean ahal zen moduan garbitu (etxean ez zuten dutxarik) eta Itziarrera joaten zen oinez. Han meza nagusia entzun, tabernan zerbait hartu eta bazkaritarako etxera bueltatu ohi zen.

14. Galerna, bazter haizea eta "errukaizea"

- **Erref**: MUT-022/004
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:04:27. **Bukatu**: 00:05:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Eguraldia, ilargia eta mareak

Laburpena:
Eguraldia eta itsasoa. Galernarekin ez zen erraza izaten potinean arraun egitea. Maiatzea eta udazkenea, bazter haizea egitean, "sasoi txarra" izaten dela dio. "Errukaizea" ere aipatzen du.

15. Bazter haizea Zarauztenen

- **Erref**: MUT-022/005
- **Iraupena**: 0:02:03. **Hasi**: 00:05:42. **Bukatu**: 00:07:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Eguraldia, ilargia eta mareak

Laburpena:
Eguraldia eta itsasoa. Pasadizo bat kontatzen du: Ondarroa eta Lekeitio arteko kostara, Zarauztenera, joan zen koinatuarekin motor txikian. Aita, berriz, potinarekin txibietara atera omen zen. Bazter haizea atera zuen, eta itsasoan aurrera egin ezinda ibili ziren; aitarekin gogoratu omen ziren, hura bakarrik baitzen.

16. Dakarreko kontuak

- **Erref**: MUT-022/008
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:08:38. **Bukatu**: 00:10:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Kostaldeko arrantza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
Dakarren (Senegal) sei hilabete egin zituen arrantzan Domekak: urrian joan eta martxoan bueltatu ziren. Antxoaren denboraldirako bueltatu ziren. Dakarreko (Senegal) atuna eta hemengoa behardinak omen dira.

Etxekoei zer opari ekarri zizkien kontatzen du. Sei hilabetean 10.000 pezeta irabazi zituen.</p>

17. Tripulazioa

- **Erref**: MUT-022/020
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:22:18. **Bukatu**: 00:24:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:
Garai bateko itsasontziek irrati bat izaten zuten soilik. Patroiak sestantearekin behatzen zuen eguzkia, eta horrela kalkulatzen zuen norabidea. Mutrikuko hainbat patroi aipatzen ditu. Itsasontzia rutan zen bitartean, marinelek lo egiten zuten.

18. Lehengo itsasontziak

- **Erref**: MUT-022/021
- **Iraupena**: 0:00:44. **Hasi**: 00:24:15. **Bukatu**: 00:24:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasontziko garbitasuna

Laburpena:
Lehengo itsasontziak nolakoak izaten ziren. Lo non egiten zuten; "kamañetan". Gabeziak: ur geza gutxi izaten zuten ontzian.

19. Jatekoa itsasoan

- **Erref**: MUT-022/023
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:26:38. **Bukatu**: 00:27:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasontziko bizimodua

Laburpena:
Itsasoan zeudenean, sukaldariak egiten zuen jatekoa. Jatekoa nola kontserbatzen zuten kontatzen du.

20. Marinel eta soldapatroi

- **Erref**: MUT-022/025
- **Iraupena**: 0:02:19. **Hasi**: 00:27:49. **Bukatu**: 00:30:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:
Domeka marinel eta soldapatroi lanetan ibili izan da itsasoan. Batzuen eta besteen eginkizunak zein ziren azaltzen dituzte. 'Udaberri', 'Mikel' eta 'Itxaropena' itsasontzien tripulazioari buruz hitz egiten dute.

21. Portuko eginkizunak

- **Erref**: MUT-022/028
- **Iraupena**: 0:03:25. **Hasi**: 00:31:48. **Bukatu**: 00:35:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:
Porturatutakoan zer eginkizun izaten ziren: arraina deskargatu, ontzia gobernatu... Arraina moilara nola ateratzen zuten: lehenengo, otarratan; gero, kaxetan. "Imillan otarria" esaten diote antxoa hartzeko otarrari.

22. 'Apostolo del mar'

- **Erref**: MUT-022/032
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:41:14. **Bukatu**: 00:42:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
19-20 urte zituela 'Apostolo del mar'ean ibili zen. Abadeak liburu bat eman zien, eta liburu harekin ikasi zuen 'Arrantzaleen eguneroko otoitza'.

23. 'Arrantzaleen eguneroko otoitza'

- **Erref**: MUT-022/033
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 00:42:32. **Bukatu**: 00:44:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
'Arrantzaleen eguneroko otoitza' hitzez hitz esaten du.

24. 'Pater noster', eguzkiaren lehen printzarekin

- **Erref**: MUT-022/035
- **Iraupena**: 0:00:48. **Hasi**: 00:46:52. **Bukatu**: 00:47:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:
Atunetan zebiltzala, eguzkiaren irteerarekin batera 'Pater noster, Ave Maria' esan eta aitaren egiten zuten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-24

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com